



EM 2016/39-2
Michael Rosing
19 November 2016

Demokraterne afgiver i tilknytning til indstillingen følgende mindretalsudtalelse:

En forfatning er fundamentet for alle love i en selvstændig stat. Det er derfor af yderste vigtighed, at en sådan forfatning er forankret i, og diskuteret med hele befolkningen. Det betyder i Demokraatits optik, at beslutning omkring oprettelsen af kommissionen, mest af alt kommissoriet og sammensætningen, skal godkendes af Inatsisartut.

Flertallet har valgt at se stort på den demokratiske proces, og bemyndiger uden videre det siddende Naalakkersuisut til at varetage begge opgaver, blot overset af et ad hoc udvalg, som skal følge processen på sidelinjen. Demokraatit er selvsagt yderst betænkelige ved såvel processen som den manglende demokratiopfattelse, som dette er et udtryk for. Alle borgere bør inddrages i dette arbejde. Hvordan skal borgerne kunne inddrages i processen, når udvalgsmøder er lukkede, og når Naalakkersuisut ene er bemyndigede til at udpege medlemmer af kommissionen? Der er endnu heller ikke udarbejdet et kommissorie, for kommissionen at arbejde med. Kommissoriet er den grundlæggende arbejdsbeskrivelse for kommissionen og bør også behandles og godkendes af Inatsisartut.

Al fornuft peger på, at selvstændighed ikke er realistisk, eller ønskeligt, før det økonomiske fundament er på plads, og at der går en lang årrække, inden det bliver muligt for Grønland at erstatte blokstilskuddet fra Danmark med andre indtægter ved at skabe nye indtægtsgivende erhverv. For slet ikke at nævne at kunne skaffe yderligere økonomisk fundament for at kunne betale for uddannelser i udlandet, sygehusvæsenets personale m.fl. Ligesom vi vil pege på, at vi allerede har hjemtaget mange områder, herunder bl.a. socialvæsenet, hvor vi desværre må erkende, at den service, vi giver vores medborgere, er under al kritik.

Vi mener derfor, at eftersom selvstændighed ikke ligger lige om hjørnet, og det derfor ikke haster voldsomt at nedsætte denne kommission, ville den eneste rigtige vej have været at nedsætte et ad hoc udvalg, som skulle komme med et forslag til kommissorium samt danne rammerne for udpegning af kommissionens medlemmer. Derefter kunne det samlede Inatsisartut tage spørgsmålet op til behandling. Dette ville sikre den åbenhed i processen, som alle partier i øvrigt har efterspurgt.

Eftersom dette er den sidste chance for at komme med bindende indstillinger til, hvordan kommissionen skal udformes, vil vi fremkomme med de kriterier, som vi er kommet i tanke om i den korte tid, vi har haft til at behandle dette vigtige emne.

Det er vigtigt, at hele befolkningen inddrages. Det betyder, at alle minoritetsgrupper skal være med til at sikre, at deres rettigheder beholdes i en evt. ny stat. Vi har for eksempel sproglige minoriteter



både i øst, Qaanaaq, og iblandt de dansktalende grønlandere, samt tilflyttere fra udlandet, som alle skal have mulighed for at deltage i processen på deres eget modersmål. Vi har børn og unge, der skal leve med den forfatning, som skrives. Vi har medborgere med vidt forskellige uddannelsesniveauer, som alle skal gøres bekendte med de konsekvenser, den præcise udformning af en forfatning har. Vi har befolkningsgrupper, der lever på meget forskellige måder, som alle skal sikres, at deres rettigheder bevares. Vi har også en del faggrupper som for eksempel menneskerettighedsinstitutioner, Transparency Greenland, ombudsmænd, forskere m.fl., hvis inddragelse i vores øjne er meget nødvendig. Og derforuden har vi i dagens Grønland ikke en juridisk definition af, hvem der er grønlandere. Det er derfor yderst vigtigt, at alle der i dag bor i landet, er sikret deltagelse i dette arbejde, uanset hvem de er, og hvor de bor.

Vi vil også gøre opmærksom på, at de metoder, der oftest bruges i forbindelse med borgerinddragelse, er mangelfulde. Når Naalakkersuisut indkalder til borgermøder, er det som oftest ”Tordenskjolds soldater”, der møder op. Det er derfor yderst vigtigt at finde en metode til inddragelse, som giver alle borgere et incitament til at møde op og være med.

Ud over dette, skal Grønland og dets borgere tage stilling til, om vi ønsker at videreføre vores tiltrædelser af FN's menneskerettighedserklæring, og FN's børnekonvention, samt afklare hvor mange andre konventioner, aftaler og medlemsaftaler vi ønsker, og ikke mindst hvilke det er muligt for os at videreføre og fortsætte i.

Der er mange spørgsmål at afklare, inden en kommission kan gå i gang med et egentligt arbejde for nøje at afdække, hvilken slags suveræn stat vi ønsker at være. Det være sig både det økonomiske, politiske, faglige og selve rammerne for, hvilken opgave kommissionen tildeles, samt hvem der beslutter, hvem der sidder i denne kommission, og ud fra hvilke kriterier. Derfor må Demokraatit protestere imod denne forhastede proces, som i vores øjne er den helt forkerte måde at starte selve fundamentet for en kommende demokratisk retsstat på.

Opgaven er meget tyndt beskrevet i nærværende forslag, hvorfor vi ikke kan stemme for dette.